

ЕТНОГРАФСКИ ГРУПИ И КУЛТУРНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ

Цветана Ненова

Фолклористично общество – гр. Русе

Работата разглежда взаимодействията между хърцои и балканджии по теренен материал от русенски села. Процесите на влияние са двупосочни, проследени са на обредно ниво при лазаруването. Отбелязани са взаимопроникванията, регистрирани на терен при облеклото.

Разработката предлага тълкуване на предмета „кратуна” чрез проследяване на проявленията му в няколко текста.

В обредна песен на джамаларите от с. Кошов (с хърцойско население) кратуна трябва да бъде счупена от този, който взема мома. Счупването е равнозначно на дефлориране, доколкото самата практика е регистрирана у балканджиите в с. Табачка. Там завързват кратунка на плитката на момичето и то я носи, докато стане мома за женене.

Приказка от хърцойското село Тетово разказва за раждане на деца от пръдня в кратуна. Според нас, кратуната се осмисля във визириания контекст като лоно, утроба, вулва, чието запълване със семе, пръдня, зърна, пръдня е равносилно на оплождане.

Разработката предлага тълкуване на дръжката на кратуната като фалически символ, илюстриран и от поговорката „На тая тиква трябва да й се тури дръжка”. Приведени са примери с маскиране, описано в разглеждания регион. Дръжка от кратуна служи за нос на маските, носени от джамаларите. По този повод се правят и връзки с легенда за Трифон Зарезан и Богородица, където Трифон си отрязва фалоса вместо носа.